

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: **csütörtökön és vasárnap.**
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

József főherczeg.

József főherczeg ő Fensége f. hó 12-én Kézdi-Vásárhelyre érkezik. Ez az örvendetes hír járta be a várost, kellemes örvendő érzésekkel töltve el a kedélyeket.

Mint honvéd főparancsnok, hivatalos minőségben a honvéd zászlóalj megvizsgálása végett érkezik, tehát olyan tüntetésről és nagyszabású fogadtatásról, minőt a székely nép érzelmei hoznának magukkal szó sem lehet, mert ő fenségének egyenes akarata, hogy a hivatalos fogadtatás mellőztessék, hanem azért ama határtalan mély tisztelet, mely a legmagyarabb főherczeg iránt minden igaz magyar szívből él, megnyilatkozhatik olyan alakban is, mely az előírást nem érinti. A hivatalos városnak ugyan szigorúan alkalmazkodni kell a legfelsőbb rendelkezéshez, de azért a polgárság meghozhatja a maga önkéntes áldozatát a szeretetoltárán. Öltön tehát lobogó-diszt minden ház, vonuljon ki az egész polgárság, az ipartársulatok, egyesületek, testületek, iskolák növendékei zászlóik alatt vonuljanak ki s együttesen üdvözlőjkék az érkező

főherczeget. És ez a tüntetés annál szebb s annál felemelőbb lesz, mert nem hivatalos felhívás folytán létesült, hanem mindnyájunk őszinte érzelmeinek kifolyása. A legnépszerűbb főherczeg tudja meg, hogy Kézdi-Vásárhely város közönsége is osztozik azon hódoló tiszteletben, melylyel Magyarország népe József főherczeg és családját körülövezi s hogy mindig büszke örömmel fog visszaemlékezni azon napra, melyben e várost magas látogatásával megtisztelte.

Várjuk tehát városunk falai közé igaz őszinte vendégszeretettel a magas vendéget!

Politikai hírek.

Belföld.

Kormány nélkül. A válságból való kibontakozás nehézségei lázas izgatottságban tartják egy a szabadelvű pártot, mint az egész országot. A személyi kérdések még nincsenek tisztába hozva. Rengeteg hírek és kombinációk merülnek föl, a mik csak zavarossá teszik a helyzet ismeretét. Igen valószínű, hogy a közelben már végkép el fog dönteni, hogy miként alakul újra a Wekerle-kabinet. Fölvetették, hogy Bánffy Dezső báró esetleg tárczát vállal s ez esetben Szilágyi Házelnök lenne. Legujabb verzió, hogy a rekonstruálandó Wekerle-kormány a

házassági reform elfogadása után új választásokat fog kiírni.

Oláh diákok megbüntetése. A kolozsvári egyetem tanácsa 42 román nemzetiségű halgatóval szemben, a kik ellen az oláh politikai mozgalmakban való részvételük miatt vizsgálatot indított, a következő ideiglenes határozatot hozta:

1. A tanév második felében indexeik aláírása egyelőre függőben marad.

2. Részükre sem távozási bizonyítvány, sem abszolutorium (végbizonyítvány) nem adatik.

3. Nem bocsáttatnak sem alap-, sem állami vizsgálatokra, sem szigorlatokra, sem kollokviumra.

4. Öszöndij nyugtáikat a tanárok nem írják alá, azaz ösztöndíjaikat egyelőre megszüntetik.

Ez az ítélet nem végleges. A végleges ítéletet az egyetem fegyelmi bírósága hozza meg s valószínű, hogy a legbűnösebbeket kizárják az egyetemről.

A városban az egyetemi tanács erőyes fellépése nagy meglepettséget kelt. A határozatot kifüggesztették az egyetem fekete táblájára. Az oláh tanulók csoportosan jelentek meg a rektornál és felebbezést jelentették be.

— **A bukaresti merénylethez.** A bukaresti magyar dal- és műkedvelő kör diszlobogóját május 28-án az oláh diákok szétépték. A lobogót az egyesület nem vitte ki a Tein-be, a hol a majálist tartotta, hanem oláh lobogókat vitt magával. A revolverrel és botokkal fegyverkezett diákok Tóth Jenő elnököt s annak apósát, egy öreg iparost agyba-főbe verték, követelve a magyar zászlót, a mit persze azok nem

tudtak előadni. Azután a diákok visszamentek a városba, feltörték Tóth lakását és onnan kihozva a magyar lobogót, nagy diadallal megégették az osztrák-magyar követségi palota előtt, miközben a követségi palotán levő lobogót is letépték. A magyar dal- és műkedvelő kör vezetői jelentést tettek erről a dologról a követségnek, a hol nevüket felírták s most várják az eredményt.

Külföld.

Az olasz kormányválság. A válságban még nem állott be fordulat; úgy látszik, hogy a király meg akarja hallgatni a legkiválóbb ellenzéki politikusok véleményét is; jun. 6-án mind a két kamara elnökeit fogadta, a kik nagyszabású megta- karítások keresztülvitelét tartják szükségesnek. Crispi abban az esetben, ha a király megint őt bizza meg a kabinetalakítással, érintkezésbe fog lépni a baloldal mérsékelt elemeivel, vagy pedig fel fogja oszlatni a kamarát.

A király Crispivel, Rudinival és Zanardellivel értekezett a politikai helyzetről.

Alkotmányrevízió Belgiumban. A képviselőház több hónapon át folytatott tanácskozás után a választási törvényjavaslatot 70 szavazattal 40 ellenében elfogadta. Ezzel az alkotmány revíziója be van fejezve.

Az angol felsőház ellen. A jun. 5-én megnyitott radikális konferencia, a melyen sok képviselő volt jelen, elfogadta Labouchere határozati javaslatát, a mely a felsőház eltörlését követeli és a kormányt arra hívja fel, hogy terjeszsen elő törvényjavaslatot, mely az alsóházat felhatalmazza, hogy a felsőház által

TÁRCZA.

Kossuthnál.

(Mutatvány ifj. Gödri Ferencz Seps-Szent-Györgytől Turinig és vissza utelírás című könyvéből.)

(Folytatás és vége.)

Már a gáz és villanylámpák kezdetek kigyuladozni mindenfelé a városban, mikor visszaindultunk innen, a népes utcákon át a Hótel Feder-be. Gyorsan megvacsoráztunk, pontban esti 9 órakor ismét a Via dei Mille 22 számú házában első emeleti történelmi aijtaja előtt álltunk.

Áhítattal léptünk be. A jó Ruttkayné vezetett be az öreg ur dolgozó szobájába.

Kossuth, íróasztala előtt ült, fején a fekete selyem házi sikkával, s belépésünkkor gyöngéd mosolylyal felénk fordítván fejét, barátságosan üdvözölt. Íróasztala rakva volt nagy, teleirt ivekkel, felbontott levelekkel, táviratokkal és hirlapokkal. És miután letelepedtünk körüle, visszaemlékezvén a Kelemen Lajos által mai pohárköszöntőjében használt „féliste-

nek” és „névtelen hősök” kifejezésre, elmondá, hogy

— 1852-ben november 12-én Birminghamban tartott beszédemben használtam legelőször e kifejezést: „névtelen hősök.”

S erre kitérvén az előtte fekvő vaskos kézirat-csomót, egy, az ő reszketeg tömör betűivel sűrűn teleirt ívet kiemelt belőle s az íróasztali intenzív gázlámpa világánál, a legkisebb fennakadás nélkül, folyékonnyan, szemüveg nélkül, olvasta fel abból nekünk a jelzett beszédre vonatkozó hosszú, gyönyörű részletet, mely „Íratai”-nak utolsó kötetében fog napvilágot látni. — És a ki kilenczven éves korában még így képes szemüveg nélkül kézírást olvasni — az panaszkodik folyton megromlott szeméire?!... Pedig panaszkodik az öreg ur, nemcsak szeméire, hogy alig lát, de füleire is, hogy már nehezen hall velük. No, mi ugyan nem tapasztaltuk sem az egyiket, sem a másikat; sőt ellenkezőleg!

E közben a párolgó illatos theát Ruttkayné osztogatta ki köztünk,

anyai gondoskodással kikérdezvén mindeniket a saját külön gusztusa felől. — A thea elköltése alatt kettőshárman végig nézegettük a dolgozó szoba könyves tekáit, a márvány kandallóra helyezett apró emléktárgyakat, arcképeket stb. — A három, üveges könyvszekrény zsufolásig tömve van válogatott tudományos és szépirodalmi művekkel. Különösen a történelmi, politikai, esilágászati és botanikai munkák vannak nagyobb számban, össze-vissza: angol, francia, olasz, latin, német és magyar nyelven egymás mellett, csupán a tudomány-ágakra és nem a munka nyelvére való tekintettel. De nem hiányoznak magyar szépirodalmi termékek sem. Ott láttuk Jósika és Jókai néhány regényét is és a magyar költők műveit nagy számban. Általánosságban mind modern művek azok, melyek a dolgozó szoba könyvszekrényeit foglalják el; a régi könyveket a többi innen kiszorultakkal együtt (déli itt létünk alkalmával) a kis folyosón, a billiárd szobában és részben a titkárszobájában láttam elhelyezve. Az ablakokkal szemben

eső oldalon elhelyezett két könyvszekrény között, egy törpe könyvállvány tetején van Kossuthnak egyik legbecesebb emléktárgya, a Shakespeare szülőházát en miniatűr ábrázoló, remekkivitelű, fából készített szekrényke, melyben Shakespeare összes művei vannak, angol diszkiadásban, minden kötet a Kossuth nemesi ezimerével ékítve. Ezt az angol munkások ajándékozták Kossuthnak, mikor az emigráció első éveiben, kenyérkeresetből felolvasásokat tartott, az érte és szabad eszméiért akkor olyan végtelenül lelkesülő angol városokban.

E Shakespeare-házaeca fölött függ a falon, a Parlaghy Vilma által festett életnagyságu képe Kossuthnak és ezzel szemben, az utcára néző két ablak között áll az öreg ur híres növénygyűjteményének sok fiókos szekrénye.

Kossuth lakása az egész első emeletet elfoglalja s mintegy 10—12 szobából áll. A berendezés izléses, csinos; nem fényűző, de előkelő.

Minden, számot tevő magyar lap és folyóirat rendesen jár ide, de az

elkövetett vagy módosított törvényjavaslatokat az eredeti szövegében terjesztse királyi szentesítés alá.

A szicíliai pártutók. De Felice volt képviselőt, kit 78 évi kényszer-munkára ítélték és társait, Boskot és Verrot az igazságügyminiszter rendelkezése, átvitték az ijondinoi szigeten levő fegyházba.

Norvégia serelei. A konzervatív Afterposten szerint a storting baloldali vezérei elhatározták, hogy az 1893. és 1894. évi kivételes katonai intézkedésekről szóló bizottsági jelentés tárgyalása után a királyhoz feliratot intéznek, a melyben felhívják a király figyelmét egyes tisztokra, kik állítólag megsértették a stortingot, e tisztok elmozdítását kérik. Elhatározták továbbá, hogy a trónörökös apanagájára vonatkozólag a vitát elhalasztják.

Lázadás Kinában. A Reuter-ügynökségnek jelentik Sanghaiból. Koreából érkezett jelentés szerint, a zendülés ott komoly jelleget ölt. Tien-esiből kétezer főnyi, idegen tisztok által kiképzett csapatot küldtek a fölkélek ellen. A Port Hamiltonban levő brit hajóhadat készenlétben tartják a Koreában levő külföldiek védelmére.

A kormányválság.

Az utóbbi hetek a kormánybukások hete volt; a napi sajtó egymás után hozza a szenzációs híreket, mik újabb meg újabb bámulatba ejtik a világot. Francia és Olaszországban, Bulgáriában kormányválságok voltak, de egyik sem vert fel akkora port, s nem keltett oly általános érdeklődést, mint a Wekerle-kormány bukása, mert hát csaknem példátlanul áll az alkotmányos kormányzat történetében, hogy egy kormány oly esodálatos módon bukjon el, s a mi még esodálatosabb: az, hogy egy kormányelnököt bukása pillanatában a rajongó szeretet ezernyi jelével vegye körül nemzete. A Bécsből hazatérő miniszterelnököt oly tüntetéssel fogadják a főváros közönsége s oly lelkesült örömmel veszi körül pártja, minőben soha egy kormányfő sem részesült, de ez még nem elég, a magyar városok követve

a fővárosban megindult mozgalmat, megválasztják Wekerlét díszpolgárnak. És mit jelentenek mindezek? Azt jelentik, hogy az a politika, melyet a Wekerle-kormány folytatott, a nemzet ohajának kifejezése volt.

A koronás király sem zárkozható el a nemzet akarátának oly impozáns nyilvánulásától s nem akarhatott mást, mind a mit hű népe akar s ismét Wekerlét bízta meg a kormány-alakítással. Az új miniszteriumban lesz személy-változás, de a mi fő, a politikai irány marad a régi s a nagyszabású egyházpolitikai reformok, valamint közigazgatásunk államosítása napirenden marad s Magyarország békés fejlődésében nem fog megakadályoztatni. A felhők tehát lassankint eloszlanak, a magyar törvényhozás egy néhány nap múlva ismét elkezdheti munkálkodását ott, a hol elhagyta volt.

Ámde a kormány-alakítás elébe csaknem áthághatlan akadályok tornyosulnak, miket aligha sikerül Wekerlének legyőzni. A koronán akarja Szilágyi Dezsőt az új miniszteriumba acceptálni, Wekerle meg nem akar menni. E körül fordul meg most a politikai küzdelem, mely igazolja a politikai körököt és igazítja az egész nemzetet. A tárgyalásokra vonatkozó legújabb hírek a következők:

Wekerle délelőtt 10 órától d. u. 3 óráig tanácskozott politikai barátaival, többek közt Hieronymi, Tisza Lajos, Fejérváry és Lukács miniszterekkel, Andrássy Gyulával, Bánffy Dezsővel és Széll Kálmánnal, s a szabadelvű párt néhány tagjával. Délután 1 órakor Fejérváry a királyhoz ment kihallgatásra és 3 óráig ott maradt, mire a miniszterelnöki palotába ment. Délután 4 órakor Bánffit fogadta a király és Wekerle esti 6 órára kapott meghívást a királyhoz.

A helyzet nagyon komoly, mert Wekerle, Szilágyi Dezső nélkül nem akar kabinetet alakítani, a király pedig Szilágyit semmiesetre sem acceptálja.

A délutáni órákban erősen tartja magát az a hír, hogy Bánffy Dezső a királytól megbízást kapott kabinet-alakításra. Ezt a hírt a Pesti Napló esti lapja is regisztrálja.

Ha a válság vasárnapig nem ér véget, a király hétfőn egy napra Bécsbe megy, de szerdán reggel ismét Budapestre jön.

Wekerle junius 8-án este 6 órakor

ment a királyhoz audienciára, hol háromnegyed óráig maradt. Wekerle újból kifejtette a nehézségeket, melyekkel a Szilágyi elejtése járna.

Az ipartestületekről.

(Ajánlva a k-vásárhelyi iparosok ügyelmébe.)

K-Vásárhely, 1894. junius 6.

Régi példabeszéd az, hogy egy nyílvesztőt eltörni könnyű, de egy esomót eltörni nehéz. Ez mindig igazság volt s mai napság is az s egyszerű kifejezése annak, hogy a mit egy ember nem tehet meg, több ember egyesülve megteheti. Tapasztalatok bizonyítják, hogy az egyesülés, társulás minden téren szükséges, de sehol sem olyan elkerülhetetlen, mint az iparosoknál. Nagy eredményeket csak így lehet elérni. A társulás, vagyis az erőknök egy közös cél elérésére érdekében való egyesítése legezélszerűben az ipartestület alakítása által érhető el. Ehez a kérdéshez akarunk hozzászólni elmondván e tárgyban szerzett tapasztalatainkat.

Azt hisszük, nem szorul bizonyításra azon állítás, hogy nemcsak Háromszék-megyének, hanem az egész Székelyföldnek egyik leghatalmasabb iparos városa Kézdi-Vásárhely. Iparosainak száma 542, mi a 4700 lakossal viszonyítva, igen tekintélyes szám, s alig ha találunk még Magyarországon olyan kis várost, hol ekkora lenne az iparos-osztály. Míg a vámháború Romániával nem tört ki, addig nem volt baj, mert a kézdivásárhelyi iparosok a csaknem semmi iparral nem bíró Romániában mindig és jó piacot találtak iparcikkjeik számára, de most már másképpen van a dolog. Románia ismét megnyitott, de ott most már ipar van, s ezeknek konkurrenciával kell megküzdeni s előre látható, hogy Románia nem lesz több nekünk az a piac, mely régen volt.

Továbbá az ipartörvény szabályozta azt is, hogy az idegen ipartermékek csak az országos vásárokon árúszíthatók, a heti vásárokon csak a helybeli iparosok árulhatnak. Ez mindenestre célszerű intézkedés, mert védelmezi a helybeli ipart, de azért ebből még is legtöbb előnye a kicsiny iparral bíró városoknak van, míg egy oly nagy iparu városra, mint Kézdi-Vásárhely nem előnyös, mert sokkal többet vesz az azzal, hogy nem mehet más helyekre heti vásárra, mind a mennyit azzal nyer, hogy más iparos nem jöhet a kézdivásárhelyi heti vásárra.

Összegezve az elmondottakat kitűnik, hogy Kézdi-Vásárhely város

542 iparos legnagyobb részben arra van utalva, hogy saját piacára dolgozzék s alig lehet kétség az iránt, hogy ez a piac, bármily élénk forgalommal bír is, annyi iparost el nem tarthat. Nem lehet tehát csodálkozni azon, ha iparosaink folyamatosan panaszszal vannak tele, hogy nem tudnak élni. Itt van tehát legfőbb ideje, hogy iparosaink elvetve az ósdi elveket, társulás útján igyekezzenek sorsukon segíteni. Azt a sokfelé elforgácsolt erőket össze kell szedni s egy közös cél elérésére, egységes vezetés mellett tömöríteni kell. Ezen egyesülés neve: az ipartestület megalakítása legyen.

Mielőtt az ipartestület előnyeit részleteznék, általánosságban csak annyit említnék meg, hogy ma-napság alig van az országban valamire való város, hol már legalább egy, de némely helyen több testület is ne virágoznék s eddigi tapasztalatok szerint nagyon beaváltak mindenütt s hol ipartestület létesült, a különböző iparágak gyorsan felvirágoztak. Azon rendkívüli előnyök, miket a nagy állami és magán vállalatoknál az ipartestület az egyes iparosok részére biztosít, azon kellemes állapot, hogy a saját belügyeit nem a hatóság, hanem saját maguk az iparosok intézhetik s továbbá az önkormányzati jogok, miket a törvény a testületekre ruház, nagyon megérdemlik, hogy iparosaink kicsinyes félelmeiket félre téve, a reformot elfogadják. E megyében már Kovászna nagyközség és Seps-Szentgyörgy város megalakította a testületet s itt a legfőbb idő, hogy Kézdi-Vásárhely város is kövesse e példákat, ha nem akarja magát tulszárnyaltatni, mert egész határozottan állíthatjuk, hogy iparunk már a közel jövőben meg fogja érezni azon nyomasztó hatást, melyet a megye két ipartestülete reánk gyakorolni fog.

(Folytatni fogjuk.)

Helybeli jótékony négyzetünk közgyűlése.

Népes közgyűlése volt f. hó 3-án a kézdivásárhelyi jótékony négyzetnek. A régi gárda kiváló tagjai ujakkal erősítve nagy ügybuzgósággal lobogtatja a haladás zászlóját.

A női akarat erő csodákat művel s nem retten vissza annak megvalósításától, mi a közérdek, bármily akadályokkal kell is megküzdjék.

A négyzetek magasztos hivatását elismeri ma már mindenki és romhalmazzá dőlnek ama sivár érvek, hogy a nők csak hűségéből tesznek.

őregúr, „Iratái” befejezésén való szorgalmas munkájával nagyon el lévén foglalva és szemeinek kímélése miatt is, csak keveset és ritkán olvas belőlük; hanem azért titkárával naponként felolvastatja magának a fontosabb cikkeket és így mindig minden főbb eseményről bámulatosan alapos tájékozottsággal bír.

Kellemes, barátságos és bizalmas társalgás között, már egészen otthonosan érezve magunkat, töltöttük az időt a legnagyobb magyar és fenekölt lelkű nővére ritka társaságában. A sokféle különböző tárgyra kiterjedt beszélgetés folyamán, a magyar nyelv is szóba kerül, az őreg úr (ki még ma is, kilencvenegy éves korában az ő, minden klasszikusokat elhomályosító, gyönyörű magyar stíljével páratlanul és utánozhatatlanul áll irodalmunkban) ezeket jegyzi meg:

— Nekünk még sok fogalomra nincs megfelelő magyar szavunk. Ilyen például: a charitas és castitas.

A latin klasszikusokban való nagy jártasságát pedig kiválóan bizonyítja az, hogy mikor Ruttkaynéval együtt

visszautazásunk irányáról kérdezősködve, elmondtuk, hogy a Garda tó melletti Sermioneban szándékunk megtekinteni a Catullus egykori házában még fennálló romjait — azonnal idézte latinul Catullusnak egyik versét. Aztán a Ruttkayné figyelemztetésére, az őreg úr különösen ajánlotta mindnyájunknak, hogy ha időnk engedi, a Pavia melletti Certosat, a világhírű karthauzi kolostort, el ne mulasztjuk megtekinteni, mert annál remekebb és műkínészekben gazdagabb épületet, egész Felső-Itáliában nem sokat láthatunk.

(Szót fogadtunk, — s nem is bántuk meg.)

Egyikünk, a hazánkat fenyegető orosz hatalommal szemben, jövőnkörül kérdezősködve, Kossuth oda nyilatkozott, hogy összeütöztetésünk Oroszországgal elkerülhetlennek látszik; csak idő kérdése. De ha tán legyőzetnének is, nem fogunk elveszni. Kiálltunk keservesen mi már a török és német ígát is, mégis megvagyunk. Ezt is kiálljuk majd, ha kell.

És elkövetkezett a végbescu pilla-

nata. Az örökre emlékeztető percek, — melyeket majd egykor sirunk után is, késő utódaink a legszentebb kegyelettel fognak elemlegetni, — visszahozhatatlan betelekt. Estéli 11 óra volt, mikor távozásra készen, Kossuth Lajos köré álltunk, és Révay Pál református papunk a következő imaszerű bucsuszavakat intézte mindnyájunk nevében a legnagyobb élő magyarhoz:

„Kormányzó Ur!

Seps-Szentgyörgy város nevében jöttünk, hogy nemcsak a mi városunk díszpolgári sorában, de magyar nemzetünk minden ma élő fiai között is a legnagyobbaknak, — kormányzó urnak, — ki nemzetünk ezer éves történelmének utolsó századában, minden a szabadságért lelkesedni tudó népek rokonszenvét és tiszteletét, nemcsak önmaga, de annyi önfeláldozással szeretet magyar népe számára is meghódítva, az események söréből minden időkre kitorolhatatlannul, biztos kézzel irta föl a halhatatlanságot, — átadva díszpolgári oklevelét, — jöttünk, hogy a mi háttartalan tiszteletünknek, hódolatunk-

nak, szíveinkben iránta érzett és elpusztíthatatlan szeretetünk és örök hálánknak élő szavakban is kifejezést adjunk.

Küldetésünket, megbízatásunkat elvégezve, mielőtt küldöink nevében bucsura nyujtanók, ime! imára kulesoltan emeljük a népek és nemzetek sorsintéző Ura, Istenéhez kezeinket, áldást kérve: a nemes, szabad és független olasz nemzetre, ennek dicső királyára, kik kormányzó urnak — a hontalan bujdósónak — ezen a földön békés otthont adtak és biztosítottak. Szálljon Isten áldása a nemes olasz népre, annak dicső királyára és klasszikus szép hazájára!

Hadur! Magyarok Istené! Ki ezer év szenvedései, megpróbáltatásai és élet-halál harczaiban a te választott magyar népednek gondviselő Istené valál, s mindig az idő teljességében küldted, támasztottad, mint hajdan Izraelnek a te csillagaidat, tekintis irgalommal ezen te öred szolgádra, a mi magyar Simeonunkra, ki „a te busulásonak poharát” fenéig üritette választott magyar néped szabadsága, függetlensége és jogegyen-

A XIX. század jótékony egyletei, a humanizmus előtemplomai, segédkezésük, kitartó munkásságuk nélkül nem létesültek volna.

Hazafi kötelességet teljesítünk mindnyájan, ha a nőket e szép és magasztos munkakörben segítjük s szolgálatunkat, a mennyire kötelességünk, fennmaradt időnk engedi, készséggel felajánljuk.

Öröm volt látni ama lelkesültséget, azt a meleg együttérzést, mit nőegyletünk magasztos céljai elérésénél kifejt.

A közgyűlést özv. Cserey Jánosné ő méltósága egy eszme-gazdag beszéddel nyitotta meg.

Nemcsak a beszéd hatása, hanem az elnökő iránt érzett hálás tisztelet nyilvánult ama lelkes éljenzésben, melylyel a szépszámu közönség a megnyitóra válaszolt.

A szép beszéd jegyzőkönyvileg is meg leendő örököve. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után dr. Balogh Vendel ügyvéd, ez egyet fáradhatatlan titkáranak jelentése olvastatott, melyben röviden felsorolva volt mindazon sok üdvös mozzanat, mit egy év alatt az egyelet kifejtett. A lelkesen megéljenzett jelentés után, Kiss Károlyné sz. Tompa Lujza urnő, az egyet ügybuzgó, derék pénztárosa terjesztette elő évi számadását.

Tudva azt, hogy egy tagdíjak felszedésével, mint a segélyre szorult nyomorultak napontai látogatásával mennyi baja s kellemetlensége van a pénztárosnak, nem esoda, ha oly meleg és általános volt az éljen, melylyel a derék tisztviselő évi fáradozását a közgyűlés jutalmazta. A számvizsgáló bizottság nevében Fejér Antal kereskedő, a kereskedő ifjak társulatának is derék elnöke, tette meg jelentését.

Az egyet vagyona jelenleg 2140 frt 65 kr. A kiküldött bizottságnak, a pénztárosnak, az egész tisztikarnak, a farsangi estélyt rendező bizottság köztitizetletben álló védnöke tks. Szabó Mózesné urnőnek, egy a segély osztóbizottság tagjainak lelkes, buzgó fáradozásukért jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavaztatott.

Az új tagok felkérésére ifj. Jakab

Istvánné alelnökő, Nagy Lajosné és Kiss Károly tanár választmányi tagok személyében egy bizottság lett kiküldve.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a helyben felállítandó Kossuth-szobor alap javára estélyt rendez és az ügy érdekében minden tőle telhetőt megtesz.

Ama rég óhajtott zongora-ügy is végmegoldást nyert, a mennyiben a lehető legegyszerűbb zongora meg-hozatala elhatároztatott.

A kilépett, elhalt és eltávozott választmányi tagok helyébe Pap Adolfné, Vajna Károlyné, ifj. Jakab István és Kiss Jenő lettek megválasztva.

Az egyet 100 frtos alapítványát az árvaháznak a jövő év folyamán ki fogja fizetni. Zoltáni Györgyné urnő által tett 50 frtos alapítványról egy alapító oklevelet kiállítani titkár felkérte. Több keblü ügy elintézése után, elnök özv. Cserey Jánosné egy esimes záróbeszédben fejezte ki köszönetét a tanusított ügybuzgóságot és jövőre is kérte a tagokat, hogy hasonló kitartást fejtsenek ki ügyeink érdekében.

A közgyűlés egyik tagja meghatározavakkal csesetelve özv. Csereyné ő méltósága érdemeit s kérte, hogy egyetünket böles tapintatával, honleányi meleg szeretetével tovább is vezérelni sziveskedjék. Az általános lelkesült éljenzéssel fogadott beszéd után elnök még egyszer megköszönve a bizalmat, a gyűlést bezárta.

Sok ily derék nőegyesületet kívánunk szegény hazánkban, mert akkor az általános nyomor enyhül s a nemesen érző kebelnek tér nyílik, hogy jó szíve sugallatát követve, minden mi szép és hasznos elősegítse. Nőegyletünk rövid pályafutása alatt megmutatta, hogy hivatása magaslatán áll és hova-tovább több-több jót teszen.

E szép honleányi kötelesség, melyet betölteni szintén dicsőséges.

Jelen volt.

Iparkamarai közgyűlés.

(Vége.)

A papolci országos vásár hely-pénz díjszabását a kereskedelemügyi miniszter ur véleményadás végett lo-

küldvén a kamarához, ez ügyben előbb a sepsiszentgyörgyi kamarai kültagok véleménye bekérte. Hasonlóképen véleményadás végett küldte le a kereskedelemügyi miniszter ur a kamarához a marhahus árának Csik-Szereda városában leendő időnkénti szabályozására vonatkozó ügyiratokat, amelyek előzetes véleményezés végett áttétetnek a esik-szeredai kamarai kültagokhoz.

A Baross-szobor bizottság megköszönvén a kamarának a szobor céljaira eszközölt gyűjtés körül kifejtett buzgóságát, a gyűjtésre vonatkozólag a kamarának a fölmentvényt megadta.

Végül Réthy Dezső titkár jelentést tett az 1896-iki ezredéves országos kiállítás munkálatainak előhaladásáról, mely szerint a marosvásárhelyi kerületi bizottság ez évi április hó 21-én Tauszik B. Hugó, elnök elnökele alatt ülést tartott, amelyen a kiállítási ügyekben érkezett összes miniszteri és kiállítási igazgatósági leiratok elintéztettek; a bejelentő-íveket az elnökség, megfelelő körlevél kíséretében szétküldötte; a helyi bizottságok elnökségeit fölkérte a bejelentések eszközése körül való közreműködésre; a titkár, mint a kerületi bizottság előadója beutazta Udvarhely- és Háromszék vármegyékét; Székely-Udvarhelyt május 18-án megalakította az udvarhelyvármegyei helyi bizottságot s egy Székely-Udvarhelyt, mint Székely-Kereszturon az érdekelt iparosokkal közvetlenül érintkezett; őket a kiállításban való részvételre buzdította s nekik a szükséges fölvilágosításokat megadta. Hasonló célból érkezett a sepsiszentgyörgyi és kézdívásárhelyi iparosokkal a Kézdi-Vásárhelyt részt vett az ottani helyi bizottságnak e hó 21-én tartott ülésén, mely kimondotta, hogy egyesül a sepsiszentgyörgyi helyi bizottsággal s így az egész Háromszék vármegyére nézve egy helyi bizottság illetékes. Ugy az udvarhelymegyei, mint a háromszék-megyei iparosok a legnagyobb örömmel határozta el az előadó indítványait, hogy egy-egy szakma kisiparosai az egész megyéből közösen gyűjteményes kiállítást rendeznek; az intéző körök pedig készséggel

elhatározták, hogy az iparosok kiállítás költségeinek fedezésére a vármegyék, a városok és nagyobb községek, valamint a pénzintezetek és társulatok megkeresése után pénzalapot teremtenek. Általában öröndetes tény gyanánt jelezhető, hogy immár Udvarhely és Háromszék vármegyékben úgy az érdekelt iparoskörök, mint a társadalom érdeklődése a kiállítás iránt fölébredt s e tényezők részéről buzgó tevékenység bizony remélhető. A legközelebbi napokban Maros-Tordavármegye területén és pedig első sorban Maros-Vásárhelyt, azután pedig Szász-Régenben fognak az érdekelt tényezők a kiállítás ügyében értekezletre egybe-hivatni.

Ujdonságok.

— **József főherczeg** a hivatalos uti terv szerint, f. hó 12-én érkezik Kézdi-Vásárhelyre. Az érkezés ideje bizonytalan, mert Tusnádról délután 3 órakor indul s az utazás tartamát megállapítani nem lehet, de az érkezés este 7 órára tehető. Hivatalos fogadtatás ő fensége egyenes ohajára, mély gyászára való tekintettel nem leendő, hanem azért a polgárság saját indulatát követve kivonulhat az érkezéshez, feldiszheti azon utcákat, hol ő fensége át fog vonulni s mivel az érkezés valószínűleg később leendő a Kossuth-utca és piaczori lakások ablakai is kivilághatnak. Ezenfelül a Kossuth-utca, piacz, szentkatolnai-utca és oroszfalvi ut, melyeken ő fensége bejön, a vasúthoz és gyakorló térre kivonul, zászlókkal feldiszhethető. Ezek mind olyan dolgok, miket a polgárság saját uceztativájából megtehet a nélkül, hogy a hivatalos rendelkezéseket sértene. ő fensége — értesülünk szerint — Csizsár József kereskedő házában lesz szállva. Szerdán reggel lesz a katonai szemle a nagy gyakorló téren. A délutáni vónattal ő fensége kíséretével együtt elutazik. ő fensége kíséretében lesznek Hild Gyula altábornagy, kerületi parancsnok, a főherczeg főudvarmestere, segéd-tisztje, parancsör-tisztje, Novák ezredes dandár parancsnok és segéd-tisztje, Tomisits ezredes ezredparancsnok és segéd-tisztje stb.

— **Szent Medárd** nagy ellensége a gazdaközönségnek, mert ha e napon az ég megcsordul, hat heti eső szokott következni. Legalább így tartja a néphit. Nos ez a kritikus nap is — mint az év többi kritikus napjai — elmúlt nagyobb eső nélkül. Egy kis futó eső volt, de ha ennyit 6 hétig minden nap kapunk is, nem lesz baj. Esősés helyett van szelünk, még pedig a javából. Medárd napra virradó éjjelen is nagy szélvihar dühöngött s azóta állandóan fúj a nyugati szél. A légkör pedig lehült.

— **Petroleum kutatás.** Bék János miniszteri osztály tanácsosa a nyár folyamán — a kormány megbízása folytán — Háromszék megyébe jó geológiai kutatások végett. Első sorban petroleumot fog keresni azon vidékeken, hol ezek nyomai látszanak.

— **Évzáró vizsgák.** A helybeli róm. kath. gymnasiumban a tanév végi nyilvános vizsgálatok következő sorrendben tartatnak meg: junius 14-én vallás tan I. IV. oszt., jun. 15. természetrajz és történelem IV. oszt.; jun. 16. fiz. földrajz és történelem III. oszt., jun. 18. magyar-német és latin nyelv IV. oszt., jun. 19. magyar-német és latin nyelv III. oszt., jun. 20. magyar és latin nyelv I. oszt., jun. 21. magyar és latin nyelv I. oszt., jun. 22-én algebra és rajz. geometria IV. oszt., jun. 23-án számtan és rajz. geometria III. oszt., jun. 25. földrajz, számtan és rajz. geometria II. oszt., jun. 26. földrajz, számtan és rajz.

lőségének nagy és örök eszméiért, melyeken immár „a pokol kapui sem vehetnek diadalmat!”

Nagy dolgok cselekvésére, mérhetetlen szenvedések és megpróbáltatások elhordozására „az időnek teljességében” hívott, küldött szolgád lelkének, munkában fáradhatatlan kezének ereje, Te voltál Uram eddig is! Ah Uram! A te öreg szolgádnak immár korával járó gyengeségében, életének utolsó perezéig, dicsőítsd meg a te erődet!

Nyugodjék meg áldásod rajta és szálljon azokra a szerető szívekre, kiket, az apostol szavaival élve: „a mindeneket hívó, reménylő, tűrő, elfedező, és a szívből soha el nem fogyó szeretet” hívott, küldött és tart az ő környezetében, megosztani vele a hontalanság keserű kenyerét.

Fiad nevében kérünk, hallgass meg imánkban, Uram! Amen, amen, amen.

A mi papunk e szép bucsu imája — melyet Ruttkayné is megilletődve, könnyezve hallgatott végig — láthatólag meghatotta a nagy férfit s az ő szemeiben is mintha könnyet

láttam volna csillogni. Főlemelte ősz fejét s lassu, mély hangon, körülbelől e szavakkal vett bucsut tőlünk.

— „Ti megáldottatok engemet, — én is megáldalak titeket! Az én istenem áldása legyen rajtatok, küldötteken és az egész székely népen! Vigyék meg üdvözlémet, szívem egész szeretetét, háláját, jóra termelt székely testvéreiteknek! Legyen isten áldása a mi hazánkon, — amen!

Vajmi győnge arra tollam, hogy e perezeket méltóképpen leírni csak meg is kísérhetném.

Szóltanul és könnyeinket vissza nem tarthatva esóskoltuk meg a szent öregnek, végbucsurá áldólag felénk nyújtott jobbát, mialatt ő, másik kezével szeretettel érintette a bucsuzók vállát, vagy fejét.

Kifejezhetlen érzéssel szívünkben, léptünk ki az agg próféta dolgozó szobájából az előszobába, melynek küszöbéig lassu léptekkel ő is elkísért, honnan aztán visszafordulva íróasztala mellé ült és fejét kezére

támasztván, a nyitva maradt ajtón át szomorúan szemlélte, míg Ruttkayné től és a titkártól elbucsuztunk.

Mindnyájan visszaneztünk még egyszer az előszobából, hogy utolsó, néma bucsut vegyünk örökre Kossuth Lajostól, kinek fenséges alakját soha, soha nem fogjuk többé láthatni...

Ott ült némán, mozdulatlanul... talán könnyezett ő is. Mi sirva néztük — és azt a komoly, bánatos arcot, még koporsónk sem törlí ki többé lelkünk szentélyéből...

Aztán elváltunk Ruttkaynéval is, ki mikor utóljára esóskoltuk meg kezét, a honvágytól megragadva, zokogva mondá:

— „Oh, az egy borzasztó, szívrazó gondolat, hogy ily távol kell hazánktól meghalni, a mikor nem lesz körülöttünk egy szerető szív, egy ismerős hang!...”

— — — — — És véget ért a nagy nap, melyhez fogható soha sem fogunk többé megérni az életben...

geometria I. oszt., jun. 27. tornászati I–IV. oszt., jun. 29-én zárónappal. A vizsgálatok mindennap délelőtt 8 órakor kezdődnek. Ezen nyilvános vizsgálatokra úgy a m. t. szülőket, mint a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. Kézdi-Vásárhely, 1894. jun. hó 8-án.

— **Ipariskolai vizsga.** Az alsó-foku ipariskola 1893–94. isk. évi vizsgálata a felügyelő-bizottságnak f. évi junius 6-án tartott ülése határozata értelmében, junius 13-án d. u. 2 órától kezdődőleg fog a községi fiúiskola helyiségében megtartatni. Felkérem az iparos mestereket s az érdeklődő közönséget, hogy azon megjelenni sziveskedjenek. Kézdi-Vásárhely, 1894. jun. 8. M. Székely János, ip. isk. igazgató.

— **Értesítés.** A kézdi-vásárhelyi áll. polg. fiúiskolánál a jelen tanévet bezáró nyilvános vizsgálatok f. hó 22, 23 és 24-ik napjain fognak megtartatni a következő sorrendben:

22-én délelőtt 8–12 óráig az I. osztály minden tantárgyból; délután 2–6-ig a II. osztály minden tantárgyból; 23-án délelőtt a III. osztály minden tantárgyból. 24-én délután 3 óráig kezdve ének, tornázás, rajzok megtekintése és záró-ünnepély. E nyilvános vizsgálatokra a t. szülőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja Kézdi-Vásárhely, 1894. jun. 9. Az igazgatóság.

— **Hideg lábak ellen** ismételve dicsőírt hallottuk a Pain-Expellerrel való bedörzsöléseket; már az első bedörzsölés után kellemes melegség áll be. Meghűlések ellen, melyeket nevezetesen oly időben, mikor járványok pusztítanak, nem szabad elhanyagolni, ezek ellen biztos és gyors hatásuaknak bizonyultak a Pain-Expellerrel való bedörzsölések. Épen így fájdalomcsillapító hatásuk csúsznál és közhígnél. A Pain-Expeller, melyről itten szólunk a „Horgony” védjeggyel el van látva, a miért is legjobb ezen rég jónak bizonyult szert a gyógyszerárban „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” elnevezés alatt kéri. Egy üveg ára 40 kr., 70. kr. és 1 frt 20 kr.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és átlánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: éhvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfútság, savanyu felbőfűgés, hasmenés, gyomorgörög, felesleges nyálkákiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörög, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájánál, a mennyiben ez a gyomortól származott gyomortulterhelésnél ételekkel és italokkal, giliszták, májbejók és hamorhoidáknál. Emeltett bajknál a **Mária-czelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utalással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. — Magyarországi forrártár:

Török József gyógyszerár
Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessen megtekinteni! Csak oly cseppeket tessen elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Való diságát bizonyítom”.

A Mária-czelli gyomor-cseppek valódián kaphatók.

Kapható: KOVÁCS FERENCZ gyógyszerésznél.

M. kir. államvasutak.

MENETREND.

Érvényes 1894. május 1-től.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1894. május 1-től.

Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő) } érk. ind.	regg. 5.08	este 7.43	d. u. 2.45	Medgyes ind.	regg. 10.55	éjjel 12.46	
Botfalva " 5.39		8.07		Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé) } érk. 11.14		1.00	
Földvár " 5.58		8.23		ind. 11.29		1.18	
Magyarós " 6.17		8.43		Tövis (vend., elágazás Arad felé) } érk. d. u. 1.10		2.49	este 7.59
Apáca " 6.35		8.57		ind. 1.45		3.42	
Köpecz " 6.54		9.16		Nagy-Enyed ind. 2.11		4.02	
Agostonfalva " 7.01		9.22		Kocsárd (vend., elágazás Maros- } érk. 2.56		4.35	
Alsó-Rákos " 7.18		9.38		Vásárhely felé) ind. 3.06		4.47	
Homoród " 7.45		10.02		Gyéres (elágazás Torda felé) . } érk. 3.43		5.15	
Kacza " 8.02		10.15		ind. 3.53		5.21	
Bene " 8.23		10.36		Kolozsvár (vendéglő) } érk. 5.45	regg. 6.47	10.45	
Erked " 8.43		10.51		ind. este 6.14		7.30	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) . 9.12		11.16		Nagy-Várad (vendéglő) } érk. 10.44		11.41	
Segesvár (vendéglő) } érk. 9.35		11.32		ind. 11.04	d. u. 12.23	2.18	
ind. 9.42		11.39		Budapest érk. regg. 7.00	este 8.15	regg. 7.25	
Expresz-vonat ind. 5 óra 14 p. reggel. Aradon át Brassóból ind. 10 óra 26				p. este, Budapestre érk. 1 26 p., a gyorsvonat d. u. 2 óra 19 perczkor.			

Expres-vonat ind. 5 óra 14 p. reggel. Aradon át Brassóból ind. 10 óra 26 p. este, Budapestre érk. 1 26 p., a gyorsvonat d. u. 2 óra 19 perczkor.

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.00	délelőtt 10.30	délután 2.45	Brassó	ind. reggel 4.50	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva	4.17	10.43	3.02	Szász-Hermány	5.09	9.09	3.25
Páva-Zabola	4.34	10.56	3.19	Prázmár	5.35	9.33	3.43
Kovácsna	4.45	11.13	3.51	Kökös	5.50	9.46	3.54
Barátos	5.18	11.29	4.16	Uzon	6.07	10.03	4.05
Nagy-Borosnyó	5.35	11.42	4.35	Kilyén	6.23	10.18	4.17
Eresztevény	5.55	11.59	4.56	Sepsi-Szentgyörgy	6.49	10.46	4.35
Sepsi-Szentgyörgy	6.35	d. u. 12.29	5.36	Eresztevény	7.16	11.14	4.57
Kilyén	6.45	12.37	5.46	Nagy-Borosnyó	7.37	11.41	5.14
Uzon	7.00	12.50	6.02	Barátos	8.06	12.10	5.35
Kökös	7.14	1.00	6.15	Kovácsna	8.33	12.40	5.55
Prázmár	7.41	1.20	6.42	Páva-Zabola	8.46	12.50	6.06
Szász-Hermány	8.01	1.36	7.02	Imecsfalva	9.01	1.08	6.18
Brassó	8.19	1.50	7.20	Kézdi-Vásárhely	9.19	1.26	este 6.32

Kézdi-Vásárhely, ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája

BORSZÉKI BORVIZ!

A szénsavas ásványvizek királya!

Kitűnő élvezeti és gyógyvíz, mely a budapesti, bécsi, trieszti párisi stb. kiállításokon ezüst, arany érmetek és elismerő okiratokat nyert.

Mint gyógyvíz, igen jó hatással alkalmaztatik: vérszegénység, idegbántalmaknál, emésztési zavaroknál s általában a belsőszervet összes bántalmainál.

Mint üdítő ital, tiszta, kellemes ízű, pezsgő borvíz, tisztán, vagy bor és szőlőpökkel vegyítve páratlanul áll.

Főraktár Kézdi-Vásárhelytől III. kerület, Kossuth-utca 367 házszám alatt Nagy I. Lázár takarékpénztári pénztárnok urnál, hol ezen kitűnő, hazai víz „Fő”- mint „Kossuth” kúti forrásból, mindig friss töltésben, nagyban, mint kiesinyben, kúti forrásból, szobottáron kapható s csak raktárainkban található czimkézett palaezok hamisítatlan tartalmaért vállalunk szavatosságot.

Rendelésre házhhoz szállittatik.

A borszéki ásványvizek elúrúsitási fővállalata:

LÁZÁR ÉS VERZÁR,
Brassóban.

3—5

Köszvény és osziban szenvedőknek ózonnal a legújabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elvezetés alatt dicsőreleg ismeretesse vált. *7. med.*
Ezen nepszeru házszert 25 óra, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindnyájak által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy tovább különös ajánlása nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krajny aron a legtöbb gyógyszerárban kapható. Azonban a „Horgony” védjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerárához: Richter gyógyszerár, az arany országhoz. Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapestben.

Hirdetések

jutánjós áron felvétetnek
a lap kiadhatatában.